

Inleiding van Willem Neuman, sociaal geograaf.

Hij gaf een inleiding op de geografische karakteristiek van de Tonkin-delta.

Aan de hand van drie categorieën van verklaringsfactoren i.c. politiek-historische, fysisch-geografisch en economisch-infrastructuurde (het waterbeheersingssysteem), toonde hij aan hoe deze drie factoren in combinatie een inzicht verlenen in de bestaansmogelijkheden wat betreft de eerste categorie: door de politieke machinaties van de Amerikanen ten aanzien van de Akkoorden van Genève en de steun aan hun Zuid Vietnamese marionet Diem, is Noord Vietnam in een oorlogssituatie gemaak-
meuveerd, waarvan het dagelijks de gevolgen ondervindt.

De fysisch-geografische omstandigheden, zoals hoge neerslagcijfers in het natte seizoen en een deels door rivierafzettingen, deels door dijken gevormd reliëf, bepalen het relatieve hoogteverschil van het hoogwaterpeil van de rivieren in de delta ten opzichte van de rijst-
velden en woongebieden daaromheen. Dit besraagt gemiddeld 3 à 4 m., in extreme gevallen tot 7 m., in een gebied waar 12.5 miljoen mensen leven, in een gemiddelde dichtheid van 621 inwoners per km². op een oppervlakte gelijk aan de lage helft van Nederland. Het zeer gekom-
pliceerde netwerk van dijken bepaalt de drainage- en irrigatiemogelijk-
heden voor de rijstbouw waarvan 80% van de Noord Vietnamese bevolking afhankelijk is.

Conclusies:

A. Bombarderen hiervan kan leiden tot

1. de verdinkingdood van miljoenen mensen
2. vernietiging en verhindering van de agrarische produktie
3. langzame hongerdood van de bevolking.

-In 1944 leidde een natuurlijke overstromingsramp (250.000 ha.) tot het verlies van 2.000.000 mensenlevens.

-Het gebied dat door de bombardementen onder water gezet kan worden is ruim 3x zo groot.

B. Deze wetenschappelijk georganiseerde uitroeiing van de bevolking is te betitelen als de taktiek van de verdronken aarde. Een protest tegen dit gelegaliseerde terrorisme is noodzakelijk.

C. Protest ook tegen de wetenschap die hiervan in dienst staat. De geografie-beoefening dient aangewend te worden ter verbetering van menselijke leefomstandigheden, tot het onthullen en opheffen van de maatschappelijke tegenstellingen die dit belemmeren.

Samenvatting van de lezing van Yves Lacoste.

In zijn inleiding juicht Lacoste het toe, dat juist in Nederland dit ekoside-kongres wordt gehouden, omdat de Nederlandse bevolking vanwege de Duitse bombardementen (o.a. de Wieringermeer in 1945) en de watersnoodramp van 1953 zich een voorstelling kan maken van de rampzalige gevolgen die de Amerikaanse bombardementen op de dijken van Noord-Viet Nam kunnen hebben. Deze Duitse bombardementen op dijken zijn in Nürnberg als oorlogsmisdaad veroordeeld. Lacoste spreekt de hoop uit dat dit kongres de aanzet zal zijn voor permanente actie, m.n. voor het mobiliseren van de publieke opinie en het leggen van kontakten tussen allen die zich hiervoor inzetten. Het kongres is nog niet te laat, omdat het gevaar van bombardementen op de dijken blijft bestaan.

In zijn verdere betoog brengt Lacoste sterk zijn geografiese benaderingswijze naar voren.

Het bombarderen van de dijken heeft om twee redenen zijn aandacht getrokken; op de eerste plaats wordt door de bekendmaking van het bombarderen der dijken de publieke opinie, die min of meer immuun was geworden voor de oorlog in Indo-China, weer actief betrokken bij deze oorlog.

Op de tweede plaats spreekt Lacoste uit hoofde van zijn vak: hij is van mening dat de geografie, die van oudsher o.a. als studieobject de relatie mens-milieu heeft, op een positieve en progressieve wijze kan en moet bijdragen tot het aantonen van een moedwillige aantasting van genoemde relatie, zoals dit o.m. tot uiting komt in de dijkbombardementen in de D.R.V.N.

Het bombarderen der dijken stijgt uit boven het zuivere technische vlak, omdat miljoenen mensen hiervan direkt of indirekt de gevolgen ondervinden. Nixon heeft het bombarderen der dijken, i.t.t. andere bombardementen op b.v. militaire doelen altijd ontken¹; hieruit moge blijken dat deze bombardementen voor Nixon zeer belangrijk zijn. Later bleek dat Nixon bij zijn ontkenningen stond te liegen. Johnson liet ook dijken bombarderen, maar hij hield hierbij rekening met hoge waterstanden en de publieke opinie.

Na de perskonferentie op 27 juli j.l. van Lacoste, Mandelbaum e.a., gaf Nixon op 30 juli toe dat er toch misschien enkele dijken getroffen waren, maar dan alleen omdat er militaire doelen op de dijken stonden.

De eerste taak van de Onderzoekskommissie in Noord-Viet Nam was een kaart opstellen van de gebombardeerde dijken; dit was een groot probleem omdat de Noordvietnamezen stelden dat alle dijken zouden zijn gebombardeerd. Lacoste ging naar de D.R.V.N. om zijn werk-hypothese dat als er een systematisch in het bombarderen zat, er dus een bepaalde strategie aan ten grondslag lag, te toetsen.

Lacoste geeft een aantal voorbeelden van bombardementen: o.a. bombardementen in de buurt van Haiphong, vlak voor de nadering van een tyfoon.

De bombardementen van de laatste maanden zijn vooral gericht op het distrikt Nam Sac, de provincie Nai Binh en het zuidelijk deel van de Delta. Uit een kaart die de plaatsen weergeeft waarop de dijken, in het Delta-gebied gelegen, zijn getroffen blijkt, dat de bombardementen niet gericht waren op militaire of industriële doelen. Daarentegen zijn de industrieën rond Hanoi gebombardeerd, maar de dijken aldaar niet.

De bombardementen vinden plaats op de meest kwetsbare gebieden, waar de bevolkings-konsentraties het hoogst zijn (tot 800 inw./km²) of waar vanwege fysies-geografiese omstandigheden het gevaar voor dijkdoorbraken het grootst is. Lacoste is zelf getuige geweest van het bombardement in het distrikt Nam Sach, waardoor zijn theorie t.a.v. een systematisch bombarderen der dijken werd versterkt. Ook vinden vaak meerdere bombardementen plaats, waarbij o.a. gebruik wordt gemaakt van tijdbommen, zodat herstelwerkzaamheden zeer worden

bemoeilijkt.

Het feit dat er vele bommen naast i.p.v. op de dijken terecht komen, is niet te wijten aan een nalatigheid van de Amerikaanse piloten; dit geschiedt doelbewust. Als er n.l. een bom op de dijk valt, ziet men direkt hoe groot de schade is en bovendien kan men die schade snel genoeg herstellen. Bij bombardementen naast het dijklichaam daarentegen, is het onmogelijk de schade vast te stellen, mede doordat er scheuren in de omgeving van de bomkrater ontstaan, die zich voortzetten tot in het dijklichaam en wanneer ze bij hoog water met water worden gevuld, het dijklichaam ongemerkt kunnen ondermijnen. De bombardementen zijn dus zeer goed voorbereid en de gevolgen kunnen daarom onvoorstelbaar groot zijn.

Als dan het voorbereiden der bombardementen zo goed is geweest en de bombardementen zo hevig, waarom heeft er dan geen ramp plaatsgevonden? Volgens Lacoste zijn hiervoor een tweetal redenen aan te voeren:

1) Het Ministerie van Waterstaat in de D.R.V.N. dat belast is met het toezicht op de dijken, wordt behandeld door vaklui die op alle's waren voorbereid. Bovendien waren de dijken zeer goed onderhouden, wat blijkt uit het feit dat tijdens de zeer hoge waterstanden in 1971 er geen dijkdoorbraken plaatsvonden.

De voornaamste voorzorgsmaatregel was het aanleggen van zandvoorraden bij de bedreigde punten. Reparatie der dijken in het natte seizoen is echter buitengewoon moeilijk vanwege de hoge waterstanden van de rivier en omdat het zand dat bij de herstelwerkzaamheden wordt gebruikt dan zeer modderig is.

2) Omdat vanwege klimatologische omstandigheden de waterstand in 1972 zeer laag was en het regenwater i.p.v. in de rivieren, direkt op zee werd geloosd. Eveneens is in het voedingsgebied van de Rode Rivier weinig regen gevallen. Als de klimatologische omstandigheden 'normaal' waren geweest (zoals overigens in 1973 zeer goed mogelijk is) zou de ramp niet te overzien zijn geweest.

Konkluderend kan men stellen dat de bombardementen op de dijken en met name die bombardementen die plaats vinden in het regenseizoen, niet 'toevallig' geschieden zoals Nixon beweert, maar passen in het kader van een strategie die zich als doel stelt de totale vernietiging van mens en milieu in Viet Nam, zoals dit door de Onderzoekskommissie met objektieve bewijzen is vastgelegd.

Nijmegen, vrijdag 19 oktober 1972.

= = = = =

(1) programma: toespraak Willem Meulman, sociaal geograaf (Nijmegen)
: toespraak en verslag van prof. dr. Yves Lacoste
(Parijs - Vincennes).
(film 'Boten voor Viet Nam verplaatst naar de middag)

aantal deelnemers: 450.

= = = = =